

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMÉGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMÉGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért 1 özlötnek. — Bélyegdíj külön 60 fillér. Nyiltér sora 1 kor. Hirdetés és nyiltér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket a lap részére elfogad minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden eljött érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adtnak vissza.

Székely ügyek.

A „Székely-Udvarhely” gyakran felemelte szavát a székely ügyek érdekében. Legtöbb esetben minden szó pusztába hangzott. Most — elmondhatjuk — Kárpátoktól az Adriáig minden újság a székely kérdésekkel foglalkozik s ennek mi örülünk a legjobban. Végre-valahára a nagy újságok is törődnek a székelység bajaival s azok enyhítése érdekében szót emelnek. Köszönet és hála érte a székelység részéről.

László Gyula székely iparkamarai másodtitkár érdeme, hogy a székely leányok elszomorító sorsát őszinte buzgósággal, áldozatkésszeggel felkarolva, országos érdekűvé tette. Ezzel szemben azonban más kérdések is felmerültek a sajtóban.

Az ország összes lapjai közül behatóbban a Pesti Hírlap tárgyalja e kérdést. Ez az előkelő újság oly közvetlenül szól a mi ügyeinkről, hogy az aug. 31-iki vezércikkét — annak általános figyelemre méltó voltánál fogva — érdemesnek tartottuk szóról-szóra reprodukálni. — A Pesti Hírlap (—m—) írói jegy alatt megjelent vezércikké következőleg szól:

Talán több is budapesti spektakulumnál a harmincz székely leányból álló „szállítmányok” megérkezése a keleti pályaudvaron. Mindenestre érdemes, hazafias és humanus törekvés érvényesülésének kezdete. A marosvásárhelyi kereskedelmi kamara titkára, mikor a székely leányoknak Romániába való özőnlése ellen megindította az akciózt a leányoknak magyar földön való elhelyezése érdekében, nagy szolgálatot tett a székelyeknek is, az országnak is. Végre is az ország lelkiismeretére nehezített minden elveszett lélek. A székely leányok, a kik Romániába vándorolnak ki, fényes ígéretekkel ámitva, sorvasztó nélkülözéstől, hajtvá, ott egyenesen a bűn mocsarába fulnak. Mindenestre emberségesebb sors vár rájuk, ha magyar földön kerülnek cselédsorba. Meg is élhetnek annyira a miénnyire, meg is maradhatnak a becsület útján s a nagy kereslet után itélve, mely törí magát székely cselédek után, a magyar gazdaszonyoknak is legalább egy időre enyhíti a cselédvésződséggel járó nem kicsinyelendő bajokat. A László Gyula akciója nemcsak sikeresebb lesz, annál érdemesebb is. Ne maradjon egyetlen székely leány sem, a ki a román lélekvasárlók halójába kerül.

Hanem — sajnos — ennek a hazafias akciónak is megvan a maga hanemje. Kivándorlás akár Romániába, akár Budapestre, mindenképen kivándorlás. Azt jelenti, hogy bérezés Erdélyben, a magyarság legerősebb várában, a népség nem tud a maga hazájában

megélni. Nemzeti érdek, hogy minél többen legyenek ottan és találják boldogulásukat s ime, küül, hogy jobb nekik, ha nemel kevesebben vannak. Vándorolni, elhagyni a honi rögöt, mint a tótok a felföldet, mint a chinaiak hazájukat, nem is túlnepesedés, hanem a kenyér és a munka szűke miatt — biz ez szomorú jelenség és az igazi segítséget nem a másféle telepítés jelentené, hanem a szülőföldön való megélhetés biztosítása.

Persze, László Gyulától ennek a segítségnek a nyújtását nem várhatjuk. Ehez az egyes ember gyöngö, de még az Enke sem elég erős hozzá. Székely leányokról szól a krónika, de elfogultság nélkül ezt a mozgalmat pusztán a székely nők kérdésének tekinteni nem lehet. A hol nőkérdés merül föl, ott mindig a férfi-kérdés nincs megoldva. A hol a férfi-lakosság megélhet, ott nincs nőkérdés. S alaposabban utána nézve a dolgoknak, csakugyan tapasztalhatjuk, hogy a Székelyföldön a férfi van nyomoruságos helyzetben. Ez is Romániába megy nyomoruságos napszamba, feleséget nem tarthat, leányáról nem gondoskodhatik. A földje mostoha, az ipara pusztul. Lelkes főiratában László Gyula is rámutat, hogy a székelyföldi nagymértékű üveggyári ipar teljesen tönkrement, rézbánya, gyulagyár, vasbánya, kohó és hámor mind beszüntette munkásságát.

Innen való a nagy nyomoruság, melynek csak egyik megnyilvánulása a székely leány-kérdés. Leány másutt is több van, mint férfi, de az ilyen raj-szerű kivándorlás még sem tapasztalható másutt. Heyses és elismerésre méltó, ha e kivándorlást Magyarország felé terelik, ha úgy látjuk a helyzetet, hogy a honi földet ezeknek a szegény teremtéseknek elhagyni muszáj. Az igazi orvosságot mégis abban látjuk, hogy a Székelyföldön oly viszonyokat teremtsünk, melyek közt a kivándorlás egyáltalán fölösleges.

Munkát adni a férfiaknak — sokkal üdvösebb segítség, mint cselédkönyvet a nőknek. Fontos nemzeti érdek kívánja ezt meg. A magyar leányoknak másfelé szelődése annak az árva magyar szigetnek a román tenger közepén az elmagyartalanodását eredményezheti. Az ilyen mozgalmat meg lehet indítani, de nem lehet megállítani. A cselédeknek a leányoknak az ellátása, a kik otthon fölősek. De ha annyival jobb dolguk van a magyar városokban, ugyan hogy állnának ellent e esábitásnak azok, a kik már nem fölősek? A tapasztalat is beigazolja, hogy az ilyen vándorlást nem lörmányozzák az egészséges életviszonyok, hanem az elvadult emberi vagyakozás a jobb sors után. Ma annyi a lány a Székelyföldön, hogy nem tudnak megélni, — holnap, ki tudja, nem lesznek-e olyan kevesen, hogy oláhok pótolják hiányukat a magyar tüzhelyen?

Ez az egyik aggodalmunk a mind nagyobb népszerszerűsre vergődő, magában véve és az időleges szükség szempontjából föltlenül helyeslendő iparkodással szemben. A másik pedig, hogy a székely leányokkal, mint magában álló bajjal foglalkoznak, holott ez a baj

voltaképen csak szimptoma. Nem először vagyunk szószólói az igének: ipart a Székelyföldre! de fájdalom, tisztában vagyunk vele, hogy ezt még igen gyakran kell tennünk. Az iparfejlesztés gazdasági szükségét nem igen látjuk szorosán összefüggőnek a nemzeti szükséggel. Már pedig a kettő összefügg. A magyar iparnak az a hivatása, hogy kenyeret adjon a magyar állam fiainak s a terjedő jóléttel gyarapítsa a magyar nemzeti erőt. S ime, Erdélynek épen legmagyarabb vármegyében pusztulni hagyjuk az ipart és nyomoruságba sülyedni, világgá menni a lakosságot. Ma szomorú tény, hogy a háromszékbeli magyarság Romániába megy egy-egy falat kenyérért. Tehát Románia táplálja a mi fiainkat? A mit az a kicsi állam nyújt idegeneknek, azt mi ne nyújthassuk a verbeifeinknek?

Miért kell pusztulnia a székely üveggyáraknak, mikor még annyi cseh-üveg fogy Magyarországon? A cseh üvegipar bizonyára fejlettebb és versenyképesebb. De a nemzeti iparpolitikának épen az a földadata, hogy a magyar termelést is fejletté és versenyképesé tegye. Azok a primitív bükszádi és krasznai üveggyárak nem azért dolgoztak száz esztendeig, hogy a csehek agyonüssek, hanem hogy olyképen fejlesszék, hogy a csehek niveaujára emelkedjenek. A bánya- és vasipar sem olyan tökéletes még Magyarországon, hogy a székely gyárak produktumai már fölöslegesek volnának.

Ezt a pusztuló székely ipart talpra kell állítani, akkor nem lesz szükség a Mártha-egyesület humanus cselédközvetítésére. Dolgos és kenyérért otthon megkereső férj kell a székely leánynak, nem pedig cselédkönyv és budapesti gazdasszony. Fölötte kívánatos, hogy a székely leányok ne pusztuljanak el Romániában, de az is, hogy Budapestre, vagy Aradon se pusztuljanak el. Már pedig akármilyen optimisztikusan nézzük is a Budapestre érkező székely karavánok jövődjét, azzal tisztában kell lennünk, hogy a cselédsor sem a boldogulás, sem az erköles szempontjából nem tekinthető az egzisztencia biztosításának. Szomorú, züllő proletáriád biz ez, melynek sorait gyarapítani legfölebb a kényszerűség parancsa lehet, de sohasem magában való ezél. László Gyulának hazafias akcióját követnie kell egy másik akciónak s ez a székely leányok otthon való tartásának az akciója.

A korona kilencszáz esztendő. A jövő esztendőben, Nagybaldogasszony napján lesz kilencszáz esztendeje annak, hogy Szent Istvánt megkoronázták azzal a koronával, aminek egy része a mai magyar koronát képezi. Erről az ünnepről gondoskodni a hercegprímásnak jutott eszébe. A mi a koronánk tudnillik nemcsak politikai tényező, hanem az egyház számára is végtelenül becses ereklye. Egy igazi szent tette a fejére legeslegelőször, amikor aztán utána követé nagyok fejét is betetözte egy-egy ünnepi aktuson. A primás nemrégiben Esztergomban értekezletet hívott össze annak a megbeszélésére, hogy hogyan ünnepeljék meg a kilenc-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

Mihály bácsi.

— Irta: Felekí Miklós. —

(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

Teringette faszekere!
Mihály bácsi, legyen esze,
Ne mászkáljon minden éjjel
Házán kívül szerze-széjjel.
Az alkalom tolvajt csinál,
Tudja kend e szólásformát?
Vigyázzon, mert orra alá
Reszelik otthon a tornát.

A rossz világ azt beszél:
Nem beteg a szép menyecske,
Mihály bácsi mégis maga
Hoz' az orvost minden este.

Nagy bolond kend, Mihály bácsi,
Nem segít itt a patika,
Tul jár a kigyelmed eszén
Hét országgal a praktika.
Ha elfogja a szédülés
Vagy a szivgöres, csak szaporán,
Csak szaporán eret vágni,
Kell is ahoz nagy tudomány.

Kölesön adta a szép esztét
Mihály bácsi — kamat nélkül —
Mikor ezt a kis menyecskét
Hazavitte feleségül.
Ötven éves deres fölvel
Házasodni — uram fia!
Tízéhat éves leánytval —

Ninesen erre kadencia!
No de gazdag Mihály bácsi —
Legalább vót. S a gazdagnak,
Hogyha vén is, a kis lányok
Kosarat nem igen adnak.
Pinze, padlás, kamra, csürös
Tele volt Isten áldással,
Minden megvót, a mi csak kell,
Egy szép asszony ráadásal.
Ánde példabeszéd nálunk,
Hogy a zsidó, görög vagy tót
Semmit sem ad, nem hitelez
Az olyanért, a mi csak vót.

Fütyül a rigó a fáknak
Ág-bogos lombjai között,
Mihály bácsi felesége
Kevéskésen föltötözött,
Tudta: jönnek a huszárok,
Kiinn ujoogtak a leányok.
Szépen harsog a trombita,
Messez hangzik a faluba.
Hej annak a menyecskének
A szivében háboru van!
Körösbogar égő szemét
Le nem venné az utcáról;
A legszebbet, azt a barnát
Majd lenézi a lováról,
„Adjon Isten, szép galambom!
Hadd tekintsek a szemébe.
Csillagoknál szebben ragyog!
Ad e szállást az éjleire?”
„Szálljon be hát vitez uram,
Ugy sincs itthon a gazduram,
Korán elment az erdőre,
Haza sem jön delelőre.”

Mihály bácsi felgyürközve
Vágja sorba a rekettyét,

— Addig forrón ölelgetik,
Csókolgatják a menyecskét.
Ugy kell kendnek, Mihály bácsi,
Ha ked vágja a más fáját,
Otthon addig kárpó-lásul
Jól megtöpi a szénáját.

Istenverte fakó szekér,
Hogy orditoz segítségért,
Mintha kutyák marezangolnák
Két tengelyét zsradekért.
Mig a gazda, mig a szekér
Nagy bánatát igrén sírja,
Két sovány, meddő tehenke
A nagy terhet alig bírja,
Ki egész nap dolgoztatott
S meg sem pihent igazába,
Mihály bácsit nem is várták,
Dehogy várták vacsorára.
Mennyk' adta Mihály bácsija,
Hová lett a kurázsija?
Ha én volnék a helyébe,
Nem hálnék kiinn a felszerbe!

Nyerit a mén a pajtába,
Bucszuk benn a gazdája,
Mihály bácsi távol nézi,
Hogy rakják a csókot néki
S a mi még legfuresőbb dolog,
Csakugy Isten kegyelméből
Káplár urat a lovára
Mihály bácsi segít föl.

A kit ugy megsüvegeltek
Hajdanában: Mihály bácsit,
Még a köszív is megszánná,
Olyan hosszát, nagyot ásit.
Addig szidta, pirongatta
Mihály bácsit a szép asszony,

századik évfordulóját a szent király koronázásának. Esztergom ünnepére nézve már megállapodásra is jutott az értekezlet, most már azt a programot fogják megcsinálni, amivel az ország ünnepel. Ez persze nemcsak annak az értekezletnek a dolga, de mindenesetre helyes az, ha Magyarország első papja adja meg az ünnephez a tónust.

A magyar czimer a közös hadseregben. Mindeddig csak a honvédség viselte a hadseregben a magyar czimert. A közös hadsereg katonáinak zászlaján, esküjén, sisakján, sapkáján, derekóvén, kardbojtján és összes épületein eddig semmi sem hirdette azt, hogy ez a hadsereg közös, osztrák és magyar, mert csak az osztrák czimer volt mindenütt látható. Irányadó körökben most — mint a K. E. jelenti — egyre komolyabban foglalkoznak azzal, hogy a dualizmust és Magyarország közjogi állását a hadseregben külső jelekkel is kifejezésre juttassák. Ez akképpen történne, hogy a közös hadsereg minden külső jelvényén, a hol eddig csak az osztrák császárság czimere volt, ezentúl a magyar királyság czimere is ott lesz. A mellényes és jogos újítás dolgában most folyik a tanácskozás, a melynek eredményéről lehet, hogy a delegáció idején jelentést tesz a közös hadügyminiszter.

A Romániába való kivándorlás korlátozása szükségessé vált a szomszéd államban uralkodó munkahiány és válságos gazdasági helyzet folytán. A belügyminiszter körrendeletben hívta fel a törvényhatóságokat, hogy a Romániába utlevélet kérés munkásokat figyelemztessék erre a körülményre. Nagy gondot ad a román gazdasági válság az erdélyi vármegyéknek is, hova tömegesen vándorolnak most vissza Romániából a székely munkások. E vármegyék vezetői akciókat szándékoznak indítani a visszajött és kenyér nélkül szűkölködő munkásoknak munkával való ellátása érdekében.

Az unitáriusok zsinatja.

A magyar unitáriusok egyetemes egyházának zsinatját — mint már mult számunkban jeleztük — ma egy hete nyitották meg Székely-Keresztúron. A zsinaton többek közt megjelentek: Ferencz József unitárius püspök, id. Daniel Gábor egyetemes főgondnok, Filep István nagybirtokos, Gyárfás Endre székelykeresztúri országgyűlési képviselő, Hollaky Arthur udvarhelyvármegyei főispán, Fekete Gábor kir. táblai elnök, Kozma Ferencz kir. tanfelügyelő sbt. és még egy sereg különféle deputáció.

A zsinat előtt a Dávid Ferencz-egyesület évi rendes közgyűlését tartották meg, melyen Deák Miklós tor-dátfalvi lelkész imája után Fekete Gábor táblai elnök az egyesület alelnöke nyitotta meg a gyűlést. Péter János szavalt, Boros György az évi működést ismertette, míg Gálfi Lőrincz a pénztári jelentést terjesztette elő. A közgyűlés Tarcasfalvi Albert remek költeménye után az elnök zárószavaival ért véget. Ferencz József püspök ezután a küldöttségeket fogadta, köztük az udvarhelyvármegyei ev. ref. egyházat is báró Kemény Béla főgondnok vezetésével. A püspök válaszában a vallásfelekezeti békejéről hangoztatta.

A zsinat a püspök és id. Daniel Gábor elnöklelte alatt a székelykeresztúri gimnázium nagytermében nyílt meg. Elnöki megnyitót Daniel Gábor mondott. Üdvözlő Van Ness amerikai unitárius követet, a ki azt az üzenetet hozta, hogy a Harvard-egyetem mostantól kezdve egy magyar unitárius egyetemi hallgatót szívesen fogad és ingyen lát el. Az elnöki megnyitót után Kelemen Albert esperes imája végeztével táviratban üdvözölték az angol és amerikai hitközlőket. Ferencz József püspök tette meg ezután főpásztori jelentését a mult év eredményeiről. A kongruál kapcsolatban megjegyzi, hogy a gyakran használt erdélyi unitárius egyház, vagy erdélyi unitárius püspökség nem helyes kifejezés. A püspökség hatásköre ma a Szent István koronájához tartozó összes országokra kiterjed s az erdélyi elnevezést az egyházi főtanács még 1868-ban hatályon kívül helyezte. Az unitárius egyház létszáma most 68.312 lélek. Zárókérdésként jelezte, hogy meghívták őt és egyházát az amerikai unitárius egyház 75 éves fennállásának a jövő évben tartandó emlékünnepére. Miután a jelentést tudomásul vették, Boros György az egyházi képviselőtanács

Mig a két tehencsékét is
Eladták a sokadalmon.
A zsidónak, a görögnek
Pántlikáért — patikába
Elszívargott a sok huszas,
Nincs már a láda fiába.
Gyepes udvar, kölesön kenyér,
Üres pince, üres akol,
A ki ilyen bolondjába
Házasadik, de meglakol!

Hull a levél, fecske, golya
Elköltöznek hideg őszszel,
Ott ül egy körtefa alatt
Mihály bácsi kopasz fővel;
Nem is tudja, nem is látja,
Olyan nagy a baja neki,
Hogy a sárga, hulló levél
Már-már szinte betemeti.
El-elandalg a multakon;
A multról a jelenre tér,
A jelen is oly szomorú,
Hátha még a jövőhöz ér!
A mint ilyen tépelődik,
Betoppan a kertbe Őrszi.
Gazda uram! gazda uram!
Tessék hamar előjönni!
Mi bajod van, lányom Őrszi?

No de szólj hát, mennydörgette!
Szókní akar az asszonyom,
Már mindenét összeszedte!
Szókní akar? Jaj, de későn!
Jó hirt hoztál, lányom Őrszi,
A legjobb hirt, gondoldod, hogy
Nem fog többé visszajönni? ...

jelentését, Gál Kelemen pedig a tanügyi jelentést terjesztette elő. Kilencz bizottságot küldöttek ki a jelentések adatainak és a számadásoknak szakszerű megvizsgálására.

Zsinat után istentisztelet volt, a melyen a hívek szokatlan nagy számmal vettek részt. Istentisztelet után lakoma volt, melyen az első felköszöntőt Ferencz József püspök mondta a királynak. Felköszöntőket mondtak még: Hollaky Arthur Udvarhelyvármegye főispánja a püspökre, dr. Bedő Albert nyug. államtitkár id. Daniel Gábor főgondnokra, Peterfi Dénes kolozsvári pap a kormányra, Kozma Ferencz kolozsmegyei tanfelügyelő Udvarhelyvármegye fő- és alispánjára, Boros György theologiai tanár a zsinati képviselőkre, Derzsy Károly volt budapesti főpap az esperesekre, Daniel Gábor képviselőházi alelnök a tanári karra, Fekete Gábor kir. táblai elnök a másvallásukra, Mikó Imre kuriai bíró Székely-Keresztúr városára, Fülöp Albert nagybirtokos a nőkre, Tarcasfalvi Albert Ugron Gáborra, Ugron Gábor a székely népre sbt. stb. A bankett késő délutánig tartott.

Az unitárius zsinat másnap folytatólagos tanácskozásán Ferencz József püspök és Daniel Gábor főgondnok elnököltek. Daniel elnök betervezte Szentiványi Gyula gondnok, Benczédi Gergely közpénztáros, Boros György közigazgatási jegyző, Mózes András pénzügyi jegyző és Szentkirályi Árpád orsz. képviselő, egyházi tanácsos lemondását. A zsinat a lemondásokat nem fogadta el. A püspöki titkári állásra nézve — mivel a lejárt pályázatra egy jelentkező sem volt — hosszabb vita után azt határozták, hogy a pályázat meddőségéről szóló jelentést egyszerűen tudomásul veszik és további intézkedés végett az egyházi képviselőtanácsnak adják ki. Bedő Albert nyug. államtitkárnak a Berde-ügyről s Fekete Gábornak a közalapokról szóló jelentését tudomásul vették s a fölmentést megadták. Ezután Filep Albert a püspöki fizetés megjavítását indítványozta. Ferencz József püspök felszólalása után Daniel elnök kéri a képviselőtanácsot, mulhatatlanul találjon rá módot, hogy a püspöki fizetés már a jövő évre megjavíttassék. (Általános, elénk helyeslés.)

A tanácskozásokat itt felfüggesztették s a gyűlést a templomba ment, a hol nyolcz új papot szenteltek fel. Ezt követően a fölmentelt papok a püspöknel tisztelegtek, majd Udvarhelyvármegye egész tanítótestülete vonult föl a püspökhöz.

A zsinati bálón óriási közönség tolongott a bálányák emelvénye körül s csak a bemutatások késő éjfélig tartottak. A bálányák emelvényén Török Pálnak, az ötvenes években kivégzett 48-as mártírnak köztiszteletben álló özvegye, továbbá báró Petricsevich-Horváth Kálmáné, Daniel Gábor képviselőházi alelnök neje, Ugron János udvarhelyvármegyei volt alispán felesége és Ugron Zoltán volt országgyűlési képviselő neje foglaltak helyet. Ferencz József, a püspök, az egyik bálánya nem jelenhetett meg. A négyeseket a sátorban ötszáz, a tanító-intézet földszint tornatermében pedig négy száz pár táncolt. A bál tiszta jövedelme körülbelül ezer forint.

A zsinat harmadik napján Ferencz József püspök jelentést tett a különféle kandidációkról. Huszonkét új egyházi képviselő-tanácsot választott a zsinat. Ezenkívül megválasztották hittani dékánnak Boros Györgyöt, kolozsvári főgimnáziumi igazgatónak Boros Sándort, székelykeresztúri gimnáziumi igazgatónak Sándor Jánost és a belső emberek nyugdíjintézetéhez Boros Sándort. A kolozsvári helyettes tanári állásra pályázó nem akadt s ezt az állást ideiglenesen fogják most betölteni. A kolozsvári főgimnázium új épületének terveit a kultuszminiszter elfogadta s a jövő október 9-én, tehát egy hó múlva, megkezdik a régi épület lebontását. Az új épület 200,000 frtba kerül. Az iskolának 1901. szeptember 1-én kell megnyitni. Különléle bizottságokat alakítottak meg ezután s az egyes tanintézetekről tett jelentéseket vették később tudomásul. A tanárok fizetésének és korpótléknak javítása tárgyában az egyházi képviselőtanács javaslatát elfogadták. Boros György ezzel kapcsolatban előadta, hogy a theologiai tanfolyamot 4 évre fogják kiegészíteni. Ehez még hat tanár szükséges. Nagy suly helyezendő a gyakorlati kiképzésre, az angol, heber és görög nyelvek tanítására. A papok és tanítók nyugdíjintézetéről új tervet készült, a mely szerint minden belső ember 40 évi szolgálat után egész évi fizetését kapja nyugdíj gyanánt. A tagok munkaképtelenség esetén is megfelelő segélyben részesülnek. A jelenlegi alap csak 43,000 frt. Az előadói javaslata az, hogy első öt évi szolgálat után ne nyugdíjat, hanem végkielégítésként egy egész évi fizetést kapjon az illető, 10 évi szolgálat után pedig két évi fizetést ugyancsak végkielégítésként. A zsinat a javaslat tárgyalásába nem bocsátkozott, hanem kimondotta, hogy a javaslatot tárgyalás végett kiadja az egyes egyházköröknek s azok véleményét előbb meghallgatja. A lelkesítő államszegélyből 13,500 frtot osztottak ki. A 10,000 frtos évi államszegélyből az iskolaépítésre fordítandó 5000 frton túl fennmaradó 5000 frtot az espereseknek szavazták meg olyformán, hogy 600 frt iróadi átalány címén járjon ki nekik, 600 frt pedig egyenlően osztassék ki az esperesek között munkatöbblet vagy munkakör-terjedelemben való tekintet nélkül. A Balácsy alapítványból 3750 frtot osztottak ki. Mielőtt a tanácskozásokat felfüggesztették volna, a zsinat megszavazta a székelykeresztúri unitárius gimnáziumnak hat osztályú gimnáziummá emelését. Régi vágya volt ez a székelységnek s most, hogy a zsinat így határozott, villámgyorsan terjedt el a határozat híre. A hangulat leirhatatlanul lelkes. Estére az egész várost kivilágították.

Az unitáriusok zsinatát csülörtökön fejezték be az új egyházi törvény megalkotásával, a mely 1900. január 1-én lép életbe. Az új egyházi törvény szerint a főtanácsnak régi négy száz tagja helyett százhusz tagja lesz. Az egyházkörök képviselőit három évről három évre választják. Az új törvény körvonaloza az egyházi főtanács hatáskörébe tartozó ügyeket; meghatározza, hogy a zsinati főtanács tagjai és elnöke ugyanazok, a kik az egyházi főtanács elnöke, illetve, a kik ennek tagjai. Mielőtt a zsinatot berekesztették volna, tudomásul vették, hogy a kongrua-bizottság szeptember folyamán az összes munkálatokkal elkészül. A zsinat Ferencz József püspök berekesztő beszédével ért véget.

A népnevelés apostolai.

Mottó: Csak előre!

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapjában kiadott felhívására van szerencsém az adatokat az alábbiakban becsés tudomására adni:

1. Községünkben van Olvasókör, létesítői Ádám Domokos körjegyző, Boér Lajos unitár. lelkész, Makkai Samu ev. ref. tanító és Nátó Gyula. Tiszti kara: Elnök Ádám Domokos, alelnök Boér Lajos, titkár Szalontai A. Béla ev. ref. tanító, pénztáros Török Ferencz unitár. tanító, Ádám Aladár könyvtáros, gazda Nátó Gyula. Van megerősített alapszabálya, 350 frt tőkéje, 100 kötet könyve és 40 tagja.

2. Hitelszövetkezet, létesítője Török Ferencz. Igazgatóság: elnök Ádám Domokos, helyettes elnök Boér Lajos, tagjai: Ádám Dénes, Hirsch Izák, Jakab Lajos, Köntés Mózes, Osváth Dénes. Felügyelő-bizottság: elnök Páll Lajos, tagok: Varga Dénes, Mózes Dávid, Fülöp Miklós. Könyvelő Török Ferencz, pénztárnok Ádám Aladár.

3. Ifjúsági egyesület, felnőttek iskolája, létesítői Török Ferencz és Szalontai A. Béla, a kik egyszersmind vezetői is, ennek czélja a legszükségesebb ismeretek elsajátítása és tokegyűjtés egy létesítendő rézbándára.

Ezek után vagyok a tekintetes szerkesztő urnak

Böződ, 1899 augusztus 14-én

alázatos szolgálja:

Török Ferencz,
áll. tanító.

TANÜGY.

Az „Udvarhelymegyei Tanító-Egylet” a mult évben H.-Almásán tartott rendes közgyűlése alkalmából a cseppkő-barlangot meglátogatván, annak legszebb szakaszát feledhetlen királyasszonyunk emlékére „Erzsébet-szakasz”-nak nevezte el; egyszersmint egyhangu határozattal kimondta, hogy azon szakaszt emléktáblával jelölje meg, hogy királyasszonyunk dicső emléke a föld méhében is hirdetve legyen.

E művészies kivitelű emléktábla már a barlang falában beillesztve van s leleplezési ünnepélye szeptember 10-én, mint királyasszonyunk halálának s a magyar nemzet mely gyászának évfordulóján fog megtartatni s gondozás végett a községi előjáróságnak nyilvánosan átadatni.

Ez ünnepélyre, mely a homoródjárásai tanítói körrendes gyűléssel kapcsolatos lesz, az érdeklődő közönséget és az udvarhely- és keresztúrjárásai tanítói körök tagjait azon megjegyzéssel hívom meg, hogy azok, kik mérsékelt áru étkezésben részesülni, valamint Almástól a cseppkőbarlangig és vissza mérsékelt díju fuvaroztatást kívánnak, ez ohajtásukat Kriza Sándor ig.-tanító urhoz idejében bejelenteni sziveskedjenek.

Almásán szept. 9-én estére, vagy szept. 10-én reggelre kívánatos megjelenni.

Oklánd, 1899. aug. 28.

Bedő József,
jári elnök.

IRODALOM.

A „Magyar Könyvtár” czéjja tudvalevőleg az, hogy a magyar és külföldi irodalom termékeit oly olcsó áron hozza forgalomba, hogy azokat a legszerényebb viszonyok közt élők is megszerezhessek. A „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala (Betege Pál könyv-, papir-, iró- és rajzszerek kereskedése, hol az „Egyetemes Könyvtár” 10 kros füzetet is kaphatók) — hogy vármegyékben minél szélesebb körben elterjedhessen ez a remek műveket tartalmazó sorozat — az eddig megjelent és a megjelenő füzeteket állandóan készletben tartja s rövid ismertetés kíséretében esetről-esetre közöli a folytatólagosan megjelentek czimait. A „Magyar Könyvtár” minden füzeté csinos kiállításban csak 15 kr. Az eddig ismertetett füzeteken kívül megjelentek:

Spanyol elbeszélők tára. Fordította Szalai Emil. A nálunk kevésbé ismert spanyol elbeszélők legkiválóbbjai: Palacio Valdest, Frontaurat-Pardo, Bazant, Alast, jellemző alkotásaikban mutatja be e füzet. Ejen és jegen át. Irta Nansen Fridhof, I. rész. A Fram utja. II. rész. A szánut. Számos képpel. Rövidtette fordította dr. Brózik Károly. Ez utleírás Nansen csodás utazásának izgalmas kalandjait teljes közvetlenségben állítja elénk. A peleskei notárius. Irta gróf Gvadányi József. Sajtó alá rendezte Kardos Albert. Irodalmunk mult századi újjászületése korának egyik legnépszerűbb alkotása. Don Pietro Caruso. Szimmi egy felvonásban. Irta Bracco. Parasztécsület. Irta Verga. Népszimmi egy felvonásban. Mindkettőt fordította Radó Antal. Bracco pompás kis darabját nálunk Zaccani alakítása tette népszerűvé, míg Verga népszimmié nyomán készült Mascagni világhírű operájának szövegkönyve. Két elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. A jó palócok genialis írója két pompás történetet beszél el, melyek közül „A tábor-szernagy halála” az író egyik legsikerültebb alkotása. Henriette. Irta F. Coppée. Fordította Bottlikné Tölgyessy Margit. Egy poetikus elbeszélés. Coppée finoman színező stílusában megírva, melyet a fordító igen jól sikerült visszaadnia. Lányok. Elbeszélés. Irta Matilde Serao. Fordította Tóth Béla. Az újabb olasz elbeszélők közül Serao nevét az egész művelt világ ismeri. A legnagyobb irónok egyike.

Szocializmus és kommunizmus. A szocializmus és kommunizmus világlelkesítő s világrejtendő nevei nem oly új keletűek, mint rendszeren gondolni szokás. Ez irányok főbb eszméi meg voltak már az ó-kori társadalmakban is. A pharaok trónját az eszmék rokonai döntötték meg. Rómában ez elvek különböző jelzavai voltak a secessiók okozói. Görögországban a peloponnesosi háboru után jelent meg először az eszmék köre. Az államok minduntalan belső rázkódásokon mentek keresztül s e rázkódások mindig a vesztes párt száműzetésével jártak. Így folyton szaporodott az oly polgárok száma, kik hijjával voltak a független polgári élet föltételeinek. A demokratia földjén nem maradtott el a demokratikus egyenlőség kommunisztikus értelmezése sem. A polgári egyenlőséget vagyoni egyenlőséggé akarták fokozni. A műveltebb és vagyonosabb elemek — mint

redesen szokás — visszavonultak a közpályáról, hol az eszmék nehéz csatája készült. A műveltek részökre nyerték az irodalmat, mely a szocialis eszmékkel szemben foglalt állást. Sokrates azt írja: „Az ellenségtől sem félnek annyira a polgárok, mint polgártársaitól. A gazdagok inkább a tengerbe dobnák vagyonukat, mintsem hogy megosszák a szegényekkel; a szegények fővágya meg, hogy kifoszthassák a gazdagokat”. Hogy a társadalmi bomlás a kulturát is tönkretegy, ahhoz valamely erőszakos fordulat volt még szükséges. Ezt is meghozta a makedon háború. Az ó-kori szocialismusról igen érdekesen szól a N. K. V. 35. füzet. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr Gyomlay Gyula akadémikus. Egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 frt; füzetként is kapható 30 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

KÜLÖNFÉLÉK.

A királyné emlékezete. A hercegprímás, a kalocsai érsek, az erdélyi és a szatmári püspök példájára újabbán Bubicus Zsigmond kassai püspök, Steiner Fülöp székesfehérvári és Brankovich György karlócazi szerb metropolita és patriárka is pásztorlevelet adtak ki a királyné emlékeztetére halála közelgő évfordulója alkalmából. A szomorú nap évfordulóján a főpapok egyházmegyéjük minden templomában ünnepi gyászmisek mondását rendelték el s gyűjtést indítanak a királyné emlékét dicsőítő Örökimádás-templomának felállítására.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kelemen Lajos és Benczédi Mózes okleveles tanítókat a homoródkeresztényfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítóknak nevezte ki.

Az aradi vértanúk napja. A gyászos októberi nap félszázados évfordulójának megünneplésére országsszerte folynak az előkészületek. Minden nagyobb városban és községben megünneplik a vértanúk emlékeztetét, fénys gyászünnepeket rendez a hazafiai kegyelet. A főünnepségek természetesen Aradon és a fővárosban lesznek. Különös fényvel ünnepli meg a vértanúk halálának félszázados évfordulóját az egyetemi ifjuság. Az egyetemi templomban tartandó gyászmise után gyászközpályulást tart, a melyen beszédekkel és szavalkatokkal fognak áldozni a vértanúk emlékének. A gyászközpályulás után az ifjuság zászló alatt kivonul a Bathány-mauzóleumhoz és beszéd kíséretében megkoszorúzza. — A félszázados évforduló alkalmából kegyelet terv merül föl. A tizenhárom aradi vértanú közül heten: Aulich, Pölteberg, Lázár, Schweidel, Török, Knécz és Nagy Sándor a kivégzés helyén alusszák örök álmukat. Ezeknek a vértanúknak csonjtait akarják összegyűjteni és közös sírban örök nyugalomra helyezni. Az idő rövidsége miatt azonban az évfordulóra már nem valószínű, hogy a szép tervet, a melyet ezért a jövő tavaszra halasztanak s ekkor aztán majd engedélyt kérnek az ásatásokra. A hatvanas években is volt hasonló mozgalom, melynek élén Atzél aradi főispán állt. A terv azonban hajótörést szenvedett azon, hogy az ásatásokra nehezen lehetett volna engedélyt nyerni. A mostani viszonyok között ez az akadály már aligha akadály és így egy év múlva már valószínűleg a kegyelettel megszentelt közös sírban fognak nyugodni a vértanúk tetemei.

Kántortanító választás. Szombatfalva véroszékben múlt vasárnap Gál Mihály türkösi k. tanítót választották meg egyhangulag a városrészes kántortanítójának. Gál 18 éven át bírta Türkösi közönségének szeretetét s reméljük, hogy nálunk is csakhamar megnyeri a hívek közbebecsülését.

A helybeli Dalegylet pártoló tagjai tiszteletére jövő vasárnap válogatott énekszámokból hangversenyt rendez a Budapest szálló termében.

E Kovács Gyula emléke. A Segesvárt elhunyt költő-művészeknek emléket készílnék állítani sírja fölé és szobrot dicsőségének színterére a kolozsvári Nemzeti Színházban. Művész érdemeiben gazdag színészi pályájával, lelkesedésével, melylyel hivatásának áldozott, rászolgált a nemzet elismerésére, mindemelket megrendítő halála pedig, mely a végzet rendelkezéséből élete egyik leglelkesebb szereplése közben ragadta el a fehéregyházi csatateren, azok közé a kiválók közé emelte, kikre mindig büszke kegyelettel emlékszik vissza a haza. Ezért fordul most az erdélyi társaság színe-javából alakult illusztris bizottság, melynek élén Jókai Mór áll, az egész országos sz. adakozásra szólít fel mindenkit, hogy méltóképpen meg lehessen örökíteni E. Kovács Gyula emlékét. Az adományokat Szekula Ákoshoz, az Erdélyi Bank igazgatóság tagjához, az Enke ellenőrhöz, ki az emlékbizottság pénztárosa, kell küldeni.

Tanító kinevezés. Az erdélyi püspök Bakó Károlyt szentgyeházalófalvi tanítónak nevezte ki.

A szegedi országos kiállítás ma (vasárnap) megnyílik. Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület elnöksége felkéri a gazdaközönséget, hogy a kik a kiállítás meglátogatásában résztvenni ohajtanak, folyó hó 5-én d. u. a vonatindulásig Gyarmathy Dezső dr. polgármester egyesületi titkáránál jelentkezzenek. Azon esetben, ha 20 jelentkező lesz, harmadosztályú féljeggyel lehet utazni. Az igen érdekes és tanulságos kiállítás megtekintését és kedvezmény felhasználását ajánljuk közfigyelembe.

Értesítés. A községi elemi fiúiskola mind a négyosztályába a beírások már megkezdődtek és tartanak 10-éig. A tanítás 11-én reggel veszi kezdetét. Tudomására hozom az érdekelteknél, hogy a szegényebb sorsú és jómagaviseletű tanulók, a mostan létesült „Szegény tanulóknak könyvtárát” tankönyvekkel is ellátnak, még pedig ingyen. A kik más iskolából ohajtanak átjönni, hozzák magukkal múlt évi „Értesítő”-jüket. Lázár József igazgató-tanító.

Felső-Boldogasszonyfalván a szünidőző tanuló ifjuság Molnár Vilmos patakfalvi tanító, Benedek Albert megyei irnok, Derzsi Lenke, Derzsi Kata és Keresztes Mihály közreműködésével Péter Gergely helybeli derék tanító vezetése mellett múlt hó 19-én színielőadás-sal összekötött táncmulatságot rendezett a ref. egyház javára. Ugy a színelőadás, mint az ezt követő tánc-

mulatság minden tekintetben igen jól sikerült. Előadott Moliere mulatságos vígjátéka: a „Bot csinálta doktor”. A szereplők: Geront, Lucinde apja Biró Nándor; Lucinde, Geront leánya Derzsi Kata; Leander Biró Dezső; Sganarella, Martine férje Molnár Vilmos; Martine, Sganarella felesége Derzsi Lenke; Róbert, Sganarella szomszédja Derzsi Domokos; Valer, Geront szolgája Keresztes Mihály; Lukács, Yacqueliene férje Péter Géza; Yacqueliene, Lukács felesége, dajka Kerekes Ilona; Thiban, Perrin atyja Benedek Albert és Perrin Péter Endre, kivétel nélkül mind igen jól játszottak, várokozson felül igen szépen megoldották feladatukat. Különösen Molnár Vilmos kitűnő színjátékosnak bizonyult be. Valóban e vallásos érzésű és nemes gondolkodásu ifjuság a nemes cselekedet mellett egy igen kedves és élvezetes estét szerzett a meglepő nagyszámú közönségnek. A bevétel volt 43 frt 10 kr. Kiadás 21 frt 18 kr s így a tiszta jövedelem 21 frt 92 kr. Felülfizettek: Szilágyi Sándor 60 kr, Biró Áron 20 kr, Péter Gergely 20 krajczár, Dézsi Tihamér 20 krajczár, Pál Tamás 20 krajczár, Ferenczi Endre 60 krajczár, Biró Sándor 10 kr, Tóth Regina 60 krajczár, Hann Frigyes 20 kr, Derzsi Lőrincz 10 kr és Pap Z. Endre 50 kr. Fogadják ugy a rendezők és közreműködők, mint a nemesszívű felülfizetők a boldogfalvi ref. egyházközség hálás köszönetét. Felső-Boldogasszonyfalva, 1899. aug. 25. Biró Áron, ref. pap. Biró Sámuel, m. gondnok.

Alapítványt nyertek a helybeli róm. kath. finevelőbe: Pál Rezső, Szalai János, Daróczi László, Szélyes Lajos, György Dénes és Kolumbán Károly.

Zárviszgai tánczoszort rendez ma este és holnap második táncszertanítást nyit Herlitska Nándor táncztanító a polgári önképző helyiségében.

Arany medaillon, egy kis bronz s két hosszú sál maradt az unitárius zsinati bál helyiségében. Tulajdonosok a szekelykeresztúri takarékpénztárnál átvethetik.

Szép példa. Szentgyeház-Oláhfalva és Kápolna-Oláhfalva községek képviselőtestületei a Petőfi-ház javára 5—5 frt adományt szavaztak meg. A nemes elhatározás és indítvány önmagát dicséri.

Az E. M. K. E. közgyűlésére, mely f. évi szept. hó 17-én tartatik meg Gyula-Fehérvárt, a kedvezményes vasúti utazási jegyigazolványok már átvehetők az egyesületi titkári hivatalban. Az igazolvánnyal egy kocsiosztály feljebb lehet utazni. A detonáti és algyógyi kirándulásokra az Erdélyi Kárpát-Egyesület tagjai számára szintén kedvezményes jegyeket szoló igazolványok fognak kiállítani. E kirándulásokra jelentkezők igazolványukat Gyula-Fehérvárt az Enke közgyűlés napján és helyén vehetik át az E. M. K. E. titkártól. Az E. M. K. E. főválasztmányok székhelyeire az elnökségekhez kiállítás és kiosztás végett megfelelő sz. mu. ily igazolványokat küldtünk. A közgyűlésre jelentkezést elfogadó Kolozsvárt a főtájkári hivatal, közvetlenül pedig a Gyula-Fehérvári városi választmány, melynek elnöke Novák Ferencz kir. tan., polgármester.

Emléket az agyagfalvi rétre! Ujabbán adakoztak: a Polgári Önképző Egylet műkedvelői az aug. 6-án részben e célra tartott színielőadás jövedelme felerészét 10 frt 58 krt, Molnár Albert 128. sz. gyűjtőívén 1 frt, Mezei István 166 gyűjtőívén 3 frt 10 kr összesen 14 frt 68 kr, ezt hozzáadva a már begyűlt 859 frt-hoz, az alapösszege tesz 873 frt 58 krt, fogadják a nemes szívű adakozók hazafias adományaikert a végrehajtó bizottság meleg köszönetét. Sz.-Udvarhelyt, 1899. szeptember hó 2-án. Ferenczy János végh. biz. pénztárnok.

Köszönet. Menyhárt János körjegyző lapunk utján is hálás köszönetét nyilváníta községe nevében Lázár Albertnek, ki az általa aug. 5-én rendezett táncmulatság tiszta jövedelmét a „Lobogó” fürdő szépítésére adományozta. A szépen sikerült táncmulatság 12 frt 10 krt jövedelmezett.

Közönség köréből.*

Asphaltunk. A 90-es évek elején azon gondolatra jöttem, hogy asphaltot kell csináltatni. Egyik év a másik után telt el a tervezgetésekkel, míg végre valahára megálltunk az asphalt-főző üstököt. Örömmel hallottuk, hogy a törvényhatóság jóváhagyása után a vállalat magára véve a felelősséget, a szerződésnek megfelelő munkát megkezdte és viszont örömmel láttuk, hogy az ige testté vált; a sok tervezgetés alakot öltött, a szépen kiegyenlített talajra helyezik a szegélykeramitot és az asphalt alapját képező beton munkát. Örömmel osztozkodott a város haladását, fejlődését akaró józan rész, de bizony mint minden haladásnak, ugy ennek is támadtak elleni: Bámullatt hallgattuk, hogy az értelmiség magas fokán álló egyének is milyen kicsinyes érvekkel állanak elő a munka végső stadiumában az egészséges tervet összeantoni és a tiszta józan észszel összeállított szerződést jogerőre emelkedés után szétrobbantani. De ezzel szemben megvolt a hitünk, hogy ugy a város, mint a vármegye előjárói, valamint a munkát kezében vevő bizottság erélyes és következetes lesz, a munkát folyni fog, a szövevény pedig megérdemelt sorsban részesülnek: — szelnek eresztik. Számításunkban csalatkozunk. A bizottság elnöke — látva, hogy csak arabusul beszélnek — állásáról lemondott, a bizottság következetlenségébe esett, a hatóság közegei a mindenfelől jövő bírálatoknak felültek, az irányt elhagyták, a munkálatokat beszüntették s a város között felfordultság uralkodik. Kérdjük, meddig tart e rendellenesség: a felbontott utcázor mikor fog a rendes állapotba jutni? Miért nem folytatják a munkát, mikor a vállalat kész a saját felelősségére azt keresztil vinni, a szerződésben kötelezett pontokban eleget tenni, a munkáért 20 évig jót állani, melyért nagy összegű biztosítékát már be is fektette? És kérdjük, hogy ez akar-e lenni a sokszor hangoztatott haladás?

*Ezen rovatban helyet adunk minden közérdeklő felszólalásnak, de a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

Szerkesztői üzenet.

F. Sz. L. Budapest A. had- és nevelési kötelezettséggel donált Laczikát* mi f. udvözöljük. Sok szerencsét és örömet kívánunk neki és szüleinek — az öröm között!

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye főispánja. 345—1899. szám. Pályázati hirdetmény. A kormányzatomra bizott Udvarhelyvármegye törvényhatóságánál a pénztári tisztai állás lemondás folytán megüresedvén, ezen állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtlják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 18. §-ában előirt minősítüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi szeptember hó 25-ig annyal inkább nyujtsák be, mert a később érkező, esetleg kelően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételét nem fognak. Az állás javadalmazása évi 600 frt fizetés és 160 frt lakbér. A törvényhatósági bizottsági közgyűlés által megválasztandó pénztártiszt köteles lesz biztosíték fejében 1500 forintot letenni. Székely-Udvarhely, 1899. augusztus 30. Hollaki Arthur s. k. főispán.

Sz. 16407—899. Hirdetmény. A megye legtöbb adófizetőinek a kir. adóhivatalok által összeállított névjegyzéke f. évi szept. 1—8-ik napjain az első aljegyzői irodán közszemlére lesz téve. Ezen névjegyzék alapján fog a törvényhatósági bizottsági tagok virilis névjegyzéke az 1900-ik évre érvényesen összeállítani. Felhívom mindazokat, kik a törvényhatósági bizottsági tagok névsorába — adófizetés alapján — felvételt jogosultaknak hiszik magukat, hogy ezen névjegyzéket a jelzett idő alatt és helyen a hivatalos órák alatt tekintsek be s az ellen netaláni sérelmeiket az igazoló választmány tudomására hozzák. Felhívom továbbá mindazokat, kik az 1886. évi XXI. t.-cz. 26. §-a értelmében joggal bírnak arra, hogy fizetett államadójuk kétszeresen számíttassék, ez iránti igényeiket f. évi szept. 8-ig bejáról az igazoló választmányhoz annyal inkább sziveskedjenek bejelenteni, mivel ellenesethen érvényesítésétől elesnek. Székely-Udvarhelyt, 1899. szeptember 1-én. Jakab Gyula s. k. alispán.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 16442—899. alisp. Valamennyi községi előjáróságnak. Azonnali közhírre tétel végett értesitem, hogy a „agyarországi serteseknek Romániába való bevitelére betiltatott. Sz.-Udvarhelyt, 1899. szeptember 1-én. Jakab Gyula, alispán.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 16145—899. alisp. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község előjáróságnak. Közhírre tétel végett értesitem, hogy Pálfalva község határában, Pálffy Dénes havasi legelőjén, Tarcsafalva és Csehétfalva községek „Marad” nevű havasi legelőjén, Benczéd, Szent-Miklós, Maros-Tordavármegyében Csejtfalva községekben uralgott száj- és körömfájás; Agyagfalva községben a bivalvész megszűnt és nevezett legelő s községek a vonatkozó zárlat alól feloldattak. Ugy szintén Homoród-Szent-Pál; Kis-Küküllővármegyében Radnót, Gyulas, Szász-Ernye és Tatralka községekben a sertésvesz Oroszhogy község sertésállományában pedlg a sertésorban megszűnven, a zárlat feloldatott. Végül pedig Kis-Küküllővármegyében Völcz község sertésállománya a felépített sertésvesz miatt zárlat alá helyeztetett. Székely-Udvarhelyt, 1899. aug. hó 28. Jakab Gyula, alispán.

Sz. 1864—899. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szekelykeresztúri kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság közhírre teszi, hogy Schässburger Geverbe Spár und Vorehuss Verein cégü szövetezet végrehajtónak ravai Fülöp János végrehajtást szenvedő elleni 393 frt tokekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szekelyudvarhelyi kir. törvényszék (a szekelykeresztúri kir. bíróság) területén lévő, a ravai 96. sz. tjkvben foglalt 641. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 1063. hr. sz. ingatlanra 4 frt, 1323. és 1325. hr. sz. ingatlanra 4 frt, 1329. és 1330. hr. sz. ingatlanra 9 frt, 1972. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 2075. és 2077. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 2676. hr. sz. ingatlanra 8 frt, 2974. és 3078. hr. sz. ingatlanra 7 frt, 3246. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 3430. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 3520. hr. sz. ingatlanra 12 frt, 3562. és 3563. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 3658. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 4088. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 4851. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 5007. és 5008. hr. sz. ingatlanra 4 frt, 5473/b. és 5474/b. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 5757. 5758/b., 5759. és 5760. hr. sz. ingatlanra 21 frt, 6215/a. és 6215/b. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 6461., 6462. és 6463. hr. sz. ingatlanra 3 frt, 6468. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 6625. és 6626. hr. sz. ingatlanra 11 frt, 6852/b. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 7197. hr. sz. ingatlanra 43 frt, 7482. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 7679., 7681. és 7682. hr. sz. ingatlanra 15 frt, 7907/a. és 7907/b. hr. sz. ingatlanra 4 frt, 8050. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 1702. és 171. hr. sz. ingatlanra 163 frt, a ravai 357. sz. tjkvben foglalt 2131/a. és 2131/b. hr. sz. ingatlanra 24 frt, 2483. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 3076. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 4629. hr. sz. ingatlanra 1 frt, a ravai 281. sz. tjkvben foglalt 2541. hr. sz. ingatlanra 9 frt, a ravai 394. sz. tjkvben foglalt 2668/a. és 2668/b. hr. sz. ingatlanra 2 frt, 5355. hr. sz. ingatlanra 1 frt, a ravai 97. sz. tjkvben foglalt 3930/2. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 1 ravai 349. sz. tjkvben foglalt 6781. hr. sz. ingatlanra 5 frt, 7089/a. és 7089/b. hr. sz. ingatlanra 3 frt, a ravai 448. sz. tjkvben foglalt 7803., 7804. és 7805. hr. sz. ingatlanra 11 frtban megállapított kikiltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi szeptember hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor Rava községhezánul megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kérehez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzben a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság. Székely-Keresztúron, 1899. aug. 16-án. Veress, kir. albiró.

TAMBURA
ZENE
 ma és mindennap
 a Koronkay-kertben.

Kiadó lakás.

Néhai Márton János ügyvéd hagyatékát képező, a felső Malom-utcában fekvő emeletes faház hozzá tartozó külön udvarral előnyös bérösszegért hosszabb időre is azonnal kiadó.

Levelezés által is értekezhetni a kiskorúak gyámja Szent Károlylyal, lakik Véczkén. (U. p. Nagy-Kend.)

A helyi és vidéki

<p>épitkező</p> <p>ez uton van szerencsém értesíteni, hogy mindenféle üvege-</p>		<p>közönséget</p> <p>z. seket a legjutányosabb árak mellett elvállalok.</p>
---	--	--

A munkálatoknak **pontos** és **gyors** kiviteléről kezességet vállalok, valamint arról is kezességek, hogy a legközségesebb üvegtábláim is csehországi sima, fehér üvegek, tehát a legkényesebb igényeknek is megfelelek.

A nagyérdemű közönség szíves megrendelését kérve, vagyok teljes tisztelettel

Szentpétery Gergely,
Székely-Udvarhelyi.

Üzlethelyiségem Szombatfalvi-utcában, a vasút mellett.

A külföldről beözönlő drága és a kívánt czélnak mégis nem a legjobban megfelelő többféle szobapadló fényezés helyettesítésére egy kiválóan alkalmas **szobapadló lakkot** állítottam elő, a mely a mai naptól kezdve gyógyszeráramban 4 és 2 koronás palackokban kapható. — Fényüket veszített, festett szobapadlók, kopott, homályos butorok ezen lakkal a lehető legvékonyabban behuzva, tartósan tükörfényesekké lesznek.

Azonnal szárad, minden szagtól mentes. Szabályos használati utasítás minden üvegen. Kapható az előállítónál Székely-Udvarhelyen (Kossuth-utca) a **lymossy-féle** gyógyszerár. Postai széküldés.

BOR
 tisztá természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek vétel előtt hivatalosan vegyelemmezve vannak, csakis
FERNENGEL
GYULA jóhírű pinczejében
 Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca)
 kapható a következő előnyös árakban:
 Literenként 32 krtól 1 frt 40 krig.
 Tíz literen felül 28 krtól 1 forint 20 krig.
 Nagyban adó nélkül 56 literen felül kekkoliterenként 24 frittól 46 frittig.
 Részletes árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

zekey-Udvarhely város területén, az alsó határban, az állami út mellett egy 20 holdnyi 1 osztályú minőségű bennvaló

háztelkeknek

örök áron eladó.

Venni szándékozók e lap kiadóhivatalában tudakozódhatnak.

IRJUNK
Müller-féle tentával.
TÁMOGASSUK
A MAGYAR IPART!

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
 Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik közvénynelel, csúznál, tagzaggatásnál és megnéteknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégyegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT.**

Kapható Székely-Udvarhelyt Nagysolyosi Koncz Ármia gyógytárában.

Sz. 14423—899. szb.

Pályázati hirdetés.

A kobádemeterfalvi körjegyzői körben 200 frt évi fizetéssel rendszeresített jegyző segédi állomásra pályázatot hirdetek.

Ezen javadalmazásért az illető a helyettes anyakönyvvezetői teendőket is köteles lesz végezni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérésüket hozzám folyó évi szeptember hó 25-éig adják be.

Székely-Keresztur, 1899. augusztus 21-én.

Gálffy Kálmán,
főszolgabíró.

Sz. 898—99 kj.

Hirdetés.

Lövéte község előljárósága által köztudatra hozatik, hogy a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által 1895 évi 66343. VI. szám alatt Lövéte község részére engedélyezett **hetivásár, mely eddig vasárnap tartatott, beszüntetetik és folyó év augusztus hó 19-étől kezdődőleg**

a vásártartás a hét szombat napjára tétetett át.

Figyelmeztetnek érdekeltek, hogy ezen heti vásáron az ipartörvény 50. §-ának értelmében élelmi szerek, kerti és mezeti terményeken kívül más ipari készítményeket a helybeli lakos iparosokon kívül behozni és árulni senkinek meg nem engedetik.

A község előljárósága.

Lövéten, 1899. évi augusztus hó 7-én.

Ráduly Sándor,
községi jegyző.

Bencze Lőrincz,
k. bíró.